

GARANCIA

Koronavírus: válságkezelés és stabilizáció az agrárszektorban

A koronavírus járvány milyen sajátos értékesítési, együttműködési, finanszírozási gondokat okozott a hazai élelmiszeriparban? Hogyan reagált ezekre a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), milyen lépéseket tett és javaslatokat dolgozott ki? Hogyan épültek be azok a gazdaságvédelmi intézkedésekbe? Melyek a legsürgetőbb feladatok az agrárium működésének és finanszírozásának fenntartásában, illetve további fejlődése megalapozásában? Erről beszélgettünk Gyórfy Balázssal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökével.

A koronavírus járvány hogyan érintette a magyar agrárszektorot?

A járványhelyzet a gazdaság minden szektorát befolyásolja, így a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban is érezhetők a negatív hatásai. A nehézségek mértéke kapcsán ugyanakkor nem lehet általánosítani. Ugyanis vannak olyan ágazatok, amelyek jelentősen érintettek, és vannak, amelyek kevésbé. Voltak olyan ágazatok, ahol már az első időszakban is nagyon erősen éreztette a hatását a válság. A teljesség igénye nélkül ilyen volt például a korai zöldségtermesztés, különösen a növényházi zöldségtermesztés, a díszkertészet, a gombatermesztés. De például említhetem a bárányhúst is, ami az egyik első olyan termék volt, ahol az erős olasz piaci kitétség egyből éreztette a hatását, ugyanez igaz a nyerstejre, amiből az olasz sajtgyártás óriási mennyiséget vásárolt fel korábban. A sertés- és a baromfiágazatot pedig nemcsak a koronavírus sújtja, hanem az afrikai sertéspestis és a madárinfluenza is. Hazánk jelentős agrárexportőr, és a célpiacon beszűkültek.

Továbbá tény, hogy a mezőgazdaság, élelmiszeripar máshogy működik, mint például az autógyártás. Megvan a vetés ideje, megvannak a szükséges munkafolyamatok, amiket nem lehet megállítani és újraindítani. Egy szarvasmarhának nem mondhatjuk azt, hogy ma nem etetjük, vagy a zöldségnek, hogy nem szedjük le, hanem majd két hónap múlva. Ahogy a fogyasztóknak sem lehet azt mondani, hogy a héten nincs enni való. A mezőgazdaság, élelmiszeripar stratégiai jelentőségével most mindenki szembesülhetett. Bízom abban, hogy a jövőben is majd mindenki a súlyának megfelelően fogja értékelni a termelőket, élelmiszer-előállítókat, -feldolgozókat munkájukat.

A HORECA szektor (szállodák, éttermek, kávézók, közétkeztetés, települési konyhák) gyakorlatilag szinte leállt. Az agrárszektor mely részét érintette a legjobban ez?

Azok a termelők, feldolgozók, akik éttermeknek, szállodáknak szállítottak, szinte teljesen elvesztették a piacukat. Ezért is hoztuk létre a NAK PiacTér nevű B2B internetes platformot, ahol a termelőket, feldolgozókat kötjük össze felvásárlókkal, kereskedőkkel. De ide kapcsolódóan említhetem a halászati és akvakultúra ágazatot, ahol jelentős készletek maradtak a teleltávokban. Számukra nagy segítség volt az, hogy - a mi jelzésünkre is - az Agrárminisztérium felvásárolt egy nagyobb készletet, amelyet több száz

„A mezőgazdaság, élelmiszeripar stratégiai jelentőségével most mindenki szembesülhetett.”

Gyórfy Balázs

állami horgászvízbe telepített át. Vagy ilyen a vadgazdálkodás, illetve a hízott víziszárnyas-tenyésztés is.

A NAK számos javaslatot fogalmazott meg, amelyek megvalósításában partner a kormányzat. Hogyan mérik fel a problémákat?

Folyamatosan monitorozzuk tagjaink helyzetét, kérjük őket, hogy jelezzék a problémákat, illetve hosszú ideje él a kapcsolatunk a nagy szakmai partnerszervezetekkel. Számos szabályozásbéli könnyítés a javaslatunkra született meg, illetve épült be a gazdaságvédelmi intézkedésekbe. Többek között a „Kurzarbeit”, azaz a munkahelyvédelmi bértámogatás szabályainak szektorspecifikus módosítása, a támogatások kifizetésének felgyorsítása, a kedvezményes kamatozású hitelkonstrukciók nyújtása, a munkaadók járulékteherének csökkentése, az élelmiszeripari vállalkozások pénzügyi helyzetének stabilizálása, a hiteltörlesztési moratórium, az áruszállítás folyamatosságának biztosítása és a munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok érvényességének meghosszabbítása. De említhetem a szomszédos országokból érkező mezőgazdasági idénymunkások belépési lehetőségének biztosítását is, ami nélkül valószínűleg rengeteg spárga, szamóca maradt volna betakarítatlanul a földiken. A virágüzletek anyák napi nyitvatartása pedig az ágazat bevételeinek növekedését segítette elő a megváltozott körülmények kapcsán.

Valamint vannak olyan problémák is, amikben közvetlenül, helyben is tudunk segíteni tagjainknak, ezért is hoztunk létre agrárkoordinációs munkacsoportot minden megyében. Továbbá folyamatosan felhívtuk az önkormányzatok figyelmét, hogy ne zárják be a piacaikat, mert azzal a más csatornákból kiszorult helyi termelőket, előállítókat hozzák még nehezebb helyzetbe.

A finanszírozás területén mi a legégetőbb feladat az agrárágazat működésének fenntartásában?

Egyrészt egyes agrárgazdasági szakágazatok működésének fenntartásához szükség van támogatásra azért, hogy a járvány utáni időszakban könnyebben talpra tudjon állni a gazdaság. A kormányzat 25 milliárd forintos forrással is segíti a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásokat a koronavírus okozta gazdasági nehézségek leküzdésében. A program egyes ágazatokban a már meglévő támogatási konstrukciók keretösszegének növelésén, más ágazatokban pedig új átmeneti támogatási programokon keresztül valósulhat meg. Az új támogatási konstrukciók kidolgozását az Agrárminisztérium megkezdte, az folyamatban van, és mindent megtesz annak érdekében, hogy az Európai Bizottság gyorsított eljárású jóváhagyását követően azokat mielőbb meghirdethesse.

Illetve a jelenlegi helyzetben alapvető cél a likviditás fenntartása is, ami a kisebb és a nagyobb vállalkozásokat egyaránt érinti. A hiteltörlesztési moratórium fontos szerepet játszik ebben. Valamint a finanszírozásban a kedvező kamatozású hitelek és a kedvezményes kezességvállalás komoly lehetőséget jelentenek.

Hogy látja, az adott körülmények közt hogyan tehető gördülékenyebbé az agrárszektor hitelezése?

Ahogy a gazdaság minden területén, az agráriumban is a vállalkozások krízishelyzetben való fennmaradásához, illetve hosszabb távon a fejlődéshez, versenyképesebbé váláshoz – ehhez pedig beruházások megvalósításához – fontos a külső források bevonásának lehetősége. Magyarországon a KKV-k jellemzően nem rendelkeznek megfelelő anyagi tartalékkal, fizetőképességük egy esetleges leállás időbeli előrehaladásával vagy a piacaik tartósabb beszűkülésével folyamatosan romlik. Ez jelentős keresletet vetít előre a forgóeszköz-hitelek iránt, ugyanakkor az általános bizonytalan gazdasági környezetben a bankok hitelezési hajlandósága csökkent.

A beruházások banki finanszírozása pedig még kritikusabb lehetett volna, ezért a kezesség stabilizáló ereje felértékelődött. Úgy gondolom, hogy a szükséges likviditást biztosító hitelek folyósítását a bankok nagyobb arányban fogják intézményi kezességvállaláshoz kötni, vagyis a kezességvállalás szinte alapfeltétele lesz a folyószámla- és forgóeszköz-hitelezésnek is.

A likviditást alátámasztó, a hitelezést segítő kormányzati lépéseknek azért is van nagy jelentősége, mert egyfelől az adott helyzetben a vállalkozások hitelfelvételi kedve is csökkenhet. Hiszen a veszélyhelyzet megszűnésének időpontja nem tudható előre, a piacok és az együttműködési háló elbizonytalanodtak, a munkaerő megtartása pedig a járványtól függetlenül is egyre nehezebb. Másfelől pedig a bankok hitelezési hajlandóságát is meg kell erősíteni.

Ez a kezességvállalás elég bizalmat biztosíthat a vállalkozások és a bankok számára?

A koronavírus-járvány miatti gazdasági nehézségek kezelésére és a kedvezőtlen gazdasági hatások enyhítése érdekében egy új, kedvezményes feltételrendszerű, emelt hitelösszegű, kiemelt állami kamat- és kezességi díjtámogatásban, illetve költségtámogatásban részesített Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel került bevezetésre, amelynek ügyleteit az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása biztosítja. A konstrukció gyakorlatilag teljesen költségmentes, 100 százalékos állami kamat- és kezességdíj-támogatáshoz juthatnak hozzá a gazdálkodók.

Nagy szükség van a hitelezés további élénkítésére, ezért örülünk annak, hogy a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként elindult a Krízis Agrárgarancia-program, amelyben az AVHGA a hitelezési kockázat akár 90 százalékát átvállalja a bankoktól. A lehetőség 2020 végéig vehető igénybe, mind a beruházási, mind a forgóeszköz célú hitelekhez. A kezességvállalás mindig fontos a vállalkozások számára, mégis akkor van rá igazán szükség, amikor a gazdaság szereplői nehéz helyzetbe kerülnek vagy szektorszintű kockázatok jelennek meg, mint például most is.

Az AVHGA Krízis Agrárgarancia Programja

A koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásait ellensúlyozó, a vállalkozásokat segítő Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében kiemelt szerep jut az intézményi kezességvállalásnak is. A kezességvállalás erősíti a bankok hitelezési hajlandóságát, és bővíti azon vállalkozások körét, amelyek hitelhez juthatnak. A mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az agrobiznisz területén működő vállalkozások – ideértve a legkisebb őstermelőket, családi gazdálkodókat is – jelentik a koronavírus-járvány ideje alatt a nemzetgazdaság egyik hajtóerejét. Az ágazat működése, az élelmiszerellátás biztonsága létfontosságú mindenki számára. A válságkezelés fontos célja, hogy a cégek likviditási helyzete helyreálljon, a beruházási kedv fennmaradjon, valamint ne akadjanak el a Vidékfejlesztési Program keretében támogatott projektek sem. A finanszírozás biztosítása támogatja a munkahelyek megőrzését is. Tekintettel az előbbiekre a Kormány az 1195/2020. (IV. 30.) határozatában döntött az AVHGA Krízis Agrárgarancia Program elindításáról, melynek célja egyfelől az agrár- és élelmiszeripari, másfelől a vidéki

mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások hitelhez jutási feltételeinek javítása, az eddiginél magasabb, akár 90 százalékos alapítványi kezességvállalási mérték és 90 százalékos állami viszontgarancia mellett. Így a hitelért folyamodóknak nem feltétlenül van szüksége további fedezetre, és valamennyi érintett vállalkozás hozzájuthat a likviditási problémák kezelését szolgáló hitelhez. A szóban forgó hitelek ugyanakkor hozzájárulnak a gazdaság újraindításához, a gazdálkodás kiszámítható és stabil működésének fenntartásához, a jövedelembiztonság, a versenyképes agrárgazdaság fenntartásához is. A program keretösszege 100 milliárd forint, amellyel az AVHGA több mint 112 milliárd forint folyószámla, forgóeszköz- vagy beruházási hitelhez tud fedezetet nyújtani kezességével. A konstrukció további előnye, hogy bár a finanszírozás igen kedvező díjazását tesz elérhetővé, mégsem terheli az agrárvállalkozások szűkös de minimis keretét, mert ahhoz átmeneti támogatás címen juthatnak hozzá. A program keretében 2020. december 31-éig lehet kezességvállalási szerződést kötni.

Ingyen hitel az agráriumnak: az új Agrár Széchenyi Kártya részletei

A koronavírus-járvány negatív hatásai által érintett gazdálkodók megsegítése céljából a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként 2020. április 12-én hatályba lépett az Agrárminisztérium 14/2020. (IV. 10.) számú rendelete, amely az Agrár Széchenyi Kártya konstrukció keretein belül egy új termékvariánst tesz lehetővé, az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása mellett. A gazdasági nehézségek kezelésére és a kedvezőtlen gazdasági következmények enyhítése érdekében kedvezményes feltételrendszerű, emelt hitelösszegű, kiemelt állami kamat- és kezességi díjtámogatásban, illetve költségtámogatásban részesített folyószámlahitel

került bevezetésre, ami mondhatni egy ingyenes hitel a gazdálkodóknak. A kiemelt támogatások a 2020. december 31-éig hatályba lépett új Agrár Széchenyi Kártya-hitelügyletekre vehetők igénybe. Az agrárvállalkozások a jogosultsági feltételeknek való megfelelés esetén, a szabad támogatási keretük terhére az Agrár Széchenyi Kártya-konstrukció keretében 1, 2 vagy 3 éves futamidejű hitel igényelhetnek 200 millió forint maximális hitelösszegig. A kormányzat a hitelekhez annak teljes futamidejére 100 százalékos kamattámogatást, 100 százalékos kezességi díjtámogatást, teljes kezelési költségtámogatást, illetve akár teljes egyéb költségtámogatást nyújt.

Az egységes kérelmek benyújtása

A gazdálkodók 2020-ban több mint 40 jogcím (például az alaptámogatás, a zöldítés, az agrár-környetgazdálkodási és különféle nemzeti támogatások stb.) esetében igényelhetnek támogatást az egységes kérelem keretében. Egyúttal teljesíthetik adatszolgáltatási kötelezettségüket is. A gazdálkodók a 2020. április 6. és 2020. május 15. közötti időszakban támogatáscsökkentés nélkül nyújthatták be kérelmüket. A 2020. május 16. és 2020. június 9.

között beérkező kérelmek esetében a hozzáférhető támogatási összeg munkanaponként egy százalékkal mérséklődik. A 2020. május 15-ig benyújtott egységes kérelmek adatait késedelmi szankció nélkül 2020. június 2-ig lehet módosítani. A 2020. június 9-ét követően benyújtott egységes kérelmek nem kerülnek befogadásra. A Magyar Államkincstár ebben az évben is alkalmazza az előzetes ellenőrzés jogintézményét.

Termelés és együttműködés felsőfokon

Dr. Harcsa Attila őstermelőként a Szendrői Gazdaság Kft. cégcsoport tagja. Bár a természeti adottságok nem a legkedvezőbbek, a magas szintű szaktudás és a szoros gazdasági együttműködés következtében mind őstermelőként, mind az együttműködő partnerek által elért gazdasági eredmények meghatározóak a borsodi tájon.

Az indulásról szólva a következőket mondta dr. Harcsa Attila:

- 1997-től foglalkozom mezőgazdasággal, korábban mint alkalmazott, jelenleg mint őstermelő. Saját nevémen 75 hektár területen gazdálkodom, de a feleségemmel együtt összesen 120 hektárt művelünk, továbbá 450 anyajuhot és azok szaporulatait tartjuk, mindemellett négy kisbéri kanca is a gazdaságunk része. Jelentős a baromfityénység: több turnusban éves szinten 40 ezer baromfit nevelünk, amelyeket majd tojótyúkként értékesítünk. Azt

mondhatom, hogy baromfinevelésben megyei szinten is jelentős a tevékenységünk. Sikertelen egy olyan piaci részt megtalálnunk, amely komoly keresletet elégít ki. Ez nagy biztonságot ad a vállalkozásnak. Emellett a tulajdonunkban levő cégcsoport tagjai különböző szolgáltatásokat végeznek a térség többi vállalkozásainak a szántóföldi növénytermesztés, a szárítás, a raktározás és a takarmánykeverés területén.

- A saját vállalkozás kezdete a 2000-es évek elejére tehető, a Bábolna Rt. Szendrői Gazdaságában végzett vezetői munkám mellett akkor kezdtem földet vásárolni, illetve bérelni és őstermelőként fizetés kiegészítés céljából először növénytermesztéssel foglalkozni. Aztán 2007-ben és 2008-ban a Bábolna Rt. privatizációja során sikerült jelentős mennyiségű termőföldet, és társaimmal együtt termelőeszközöket (épületek, gépek, állatállomány) vásárolni, amiket azóta is közösen üzemeltetünk.

- A növénytermesztésben fő szempont az állatállomány takarmányellátása, ezért elsősorban szemes és szálas takarmánynövényeket termesztünk, mint például kukorica, cirok, szója, vöröshere, füveshere, gyp.

továbbá a vetésforgó adta lehetőség szerint értékesítésre is termesztünk napraforgót, illetve őszi búzát. Az állattenyésztés területén pedig TETRA SL tojójércet nevelünk, illetve úgynevezett suffolk fajtájú juh törzstenyészetet tartunk fenn.

Mint említette, meghatározó a baromfityénység. Milyen eredményeket tudhat magáénak az ágazat?

- Két istállóban évente jellemzően két turnust, összesen kb. 40.000 jércet nevelünk fel. Az elhullás az elvárt technológiai szint alatt marad, ami köszönhető egyrészt az új építésű istállókknak és a legújabb technológiai megoldásoknak, másrészt pedig a dolgozók tudásának, tapasztalatának és elhivatottságának. A 17 hetes jércét elsősorban a Bábolna TETRA Kft. vásárolja meg, de jelentős vásárlóink a környékbeli önkormányzatok és több kisebb tojástermelő vállalkozás is. Saját magunk is foglalkozunk tojástermeléssel. Tízezer férőhelyet kitevő tojóketreccel rendelkezünk, amit Uniós támogatásból sikerült megvásárolni. Az általunk felnevelt jércék egy részét a saját tojó istállóba telepítjük, és - mondhatom - kimagasló eredménnyel termelünk. A tojóállományban a kiváló TETRA SL tojóhibrid képességeit teljes mértékben ki tudjuk használni, ami döntő részben a saját előállítási takarmánynak és a korszerű tartástechnológiának köszönhető. A tojóállomány még az 52. hetes tojástermelési ciklus (azaz az állat 70. élethete) után is 80% fölött termel. A takarmányreceptúrát és a premixet a NEOFEED Kft. biztosítja számunkra, amivel maximálisan meg vagyunk elégedve. Amikor a mi nagyüzemi csúcstechnológiánk követelményeire igazodva a tyúkok már túljutnak a termelési csúcson, és eléri a selejtezési életkort, értékesítjük a tyúkokat, hiszen más körülmények között még megéri tartani őket. A ketreces tartás ellenére a tyúkok tollazata a szokásostól eltérően nagyon jónak mondható, az állatok olyan állapotban vannak, hogy könnyen el tudjuk adni azokat, nem kényszerülünk a vágóhidak alacsony felvásárlási árain megszabadulni a kiselejtett állománytól.

Ilyen piaci háttérrel gondolnak-e az ágazat fejlesztésére?

- Természetesen. A piaci háttérrel annyit, hogy az elmúlt öt év során sikerült stabil, jól fizető, visszajáró ügyfélkört kialakítani, amely partneri kör évről-évre egyre több jércét igényel. Az első időszakban turnu-

sonként 20.000 db-ot neveltünk, jelenleg már 23.000 db-ot nevelünk, de még többre is lenne igény, ezért indokoltnak tűnt egy újabb istálló építésében gondolkodni. Kapóra jött az EU és a magyar kormány közös finanszírozásával kiírt állattartótelep fejlesztési pályázat, amelyen sikeresen indultunk, és nyertünk több mint 360 millió forint vissza nem térítendő támogatást. Annak felhasználásával egy új jércenevelő istállót építünk, felújítottuk a tojóistállót, tojáscsomagolót hoztunk létre és egy fedett szalmatárolót is építettünk.

Mint minden támogatott projekt megvalósításához, itt is komoly saját erő, illetve banki hitel szükséges. Miként sikerült a pénzügyi háttér megteremtését?

- Régi és hagyományosan jó a kapcsolatunk az MKB Bankkal. A bank egyrészt megelőlegezi a támogatást, másrészt rövid távú forgóeszköz hitelt és hosszú lejáratú beruházási hitelt nyújt. Mindkettőt igen kedvező feltételekkel. A pályázaton nyert projekthez is az MKB Bank nyújtott számunkra hitelt, ami mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll. Az MKB Bank szakértői nem csak nagyfokú szakmaisággal és tudással segítettek minket, hanem figyelembe vették a tájegységre jellemző egyedi jellegket, támogattak a hitelfelvétel struktúrázásában és hitelajánlatunk rugalmasan illeszkedett a vállalkozás életciklusához. Azt mondhatom, hogy kiváló a kapcsolatunk a bankkal, bármikor rendelkezésre állnak és segítenek, ha szükséges. Az MKB Agrárpartner ismeri az ágazatot és érti, mire van szüksége a gazdáknak.

A mezőgazdaságban eléggé szokatlan a már korábban is említett cégcsoport forma. Bemutatná ezt az együttműködést?

- A Szendrői Gazdaság Kft. néven működő gazdasági szervezet tulajdonosa hét belföldi természetes személy, akik több évtizedes szakmai múltat tudhatnak maguk mögött. Az ügyvezetők felsőfokú agrárvégzettséggel, illetve Phd. fokozattal rendelkeznek, a tagok pedig a korábbi Bábolna Rt. Szendrői Gazdaság menedzsmentjéből, illetve azok családtagjaiból, rokonaiból kerülnek ki. A társaság fő tevékenysége növénytermesztési szolgáltatás, árbevétele évente 200-300 millió forint. A társaság tulajdonosai bábolnai hasznosításban volt termőföldeket - összesen 1200 ha szántó, gyp - vásárolták meg. A társaság ezeket a földeket műveli tagjai részére bér munkában. A tagok földterületein kialakított vetésszerkezet elsősorban a saját állatállomány tömeg- és abrak takarmány ellátását szolgálja, feladata az Abod-Farm Kft. keverőüzem szemes szükségletének biztosítása.

Milyen előnyei vannak az együttműködésnek?

- A nagyobb volumenből fakadó előnyösebb tárgyalási pozíció mind a beszerzés, mind az értékesítés során egyértelműen pozitívnak bizonyult, így kedvezőbb beszerzési és magasabb értékesítési árakat tudunk elérni. Mivel elég széleskörű a cégcsoport tevékenysége, megoldható, hogy termékeinket a szántóföldtől a fogyasztó asztaláig idegen közreműködés nélkül juttassuk el. Így az előállítási láncban elérhető maximális nyereség házon belül marad. Nem kényszerülünk sem a takarmánytermelők, sem a takarmánygyártók, kereskedők és mások profitját megfizetni, mivel ezekkel a tevékenységekkel magunk is foglalkozunk. A cégcsoportban pályázatírással és pályázat menedzseléssel foglalkozó tag is van, így külső pályázatíróra sem szorulunk, ami szintén nem elhanyagolható szempont.

Jelent-e előnyt, biztonságot a pénzügyi háttér megteremtésében?

- Természetesen. Hiába rendelkeznek a magánszemélyek jelentős földtulajdonnal és állatállománnyal, a pénzintézetek kevésbé szívesen finanszírozzák őket, azonban egy céget, különösen egy cégcsoportot már könnyebben, jobb feltételekkel hiteleznek.

A fejlesztést illetően milyen stratégiában gondolkodnak?

- Az elkövetkező időszakban folyamatos fejlesztést tervezünk. Jelenleg - mint korábban mondtam - a már elnyert pályázatunkat valósítjuk meg: egy újabb baromfitelep korszerűsítését, ahol tojótyúkokat tervezünk nevelni és tojítani (10.000 férőhely ketrecben, 5000 férőhely mélyalmon, 15.000 férőhelyen jércenevelés). A terményszárító üzemünk teljes korszerűsítése is zajlik, szintén EU-s támogatási forrásból, felújítjuk a régi szárítót, toronysilókat építünk, felújítjuk a siktárolókat. Továbbá a tulajdonostársak turisztikai beruházásokat is megvalósítanak, amelyek eredményeképpen az általunk előállított termékeket (tojás, tészta, vágóbárány) a létesítendő éttermekben, vendégházakban tudjuk kínálni. Élelmiszeripari fejlesztéseink is vannak előkészítés alatt, emellett a Debreceni Egyetem oktatóival egy új, a hazai termelési viszonyokra optimalizált juh fajta kitenyésztésébe kezdünk.

„Régi és hagyományosan jó a kapcsolatunk az MKB Bankkal. A pályázaton nyert támogatáshoz is az MKB Bank nyújtott számunkra hitelt. Az MKB Agrárpartner ismeri az ágazatot és érti, mire van szüksége a gazdáknak.”
dr. Harcsa Attila

6

A gazdák termelői csoportjainak támogatása

A Vidékfejlesztési Programban hárommilliárd forintos támogatási keretösszeggel meghirdetésre került a „Termelői csoportok létrehozása” című pályázati kiírás az elismerésben részesített termelői csoportok, termelői szervezetek részére, azok létrehozásának és működésének elősegítése érdekében. Az agrártárca kiemelt célja az agrárgazdasági vállalkozások hazai és nemzetközi piaci pozíciójának erősítése, amelynek egyik fontos eszköze az együttműködések ösztönzése, így a termelői csoportok létrehozásának és fejlesztésének előmozdítása. A mostani pályázat keretében, a 2014. január 1-jénél nem régebben alakult, elismert termelői csoportok, termelői szervezetek együttműködésének támogatása valósul meg. A felhívás kedvezményezettjei az elismerést követő 5 éven keresztül vehetik igénybe az elnyert vissza nem térítendő támogatást, a termékek értékesítése alapján számított átalányösszeg formájában. Termelői csoportonként a támogatás maximális éves összege százezer eurónak megfelelő forintösszeg. A pályázatra 2020. május 25-től 2022. május 25-ig nyújthatók be a támogatási kérelmek. Az egyes értékelési határnapokig benyújtott projektek elbírálása együttesen történik. Az első értékelési szakasz 2020. június 30-án zárul.

A vízgazdálkodás támogatása

„A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” pályázat keretében az alábbi fejlesztések támogathatók: az öntözőberendezések vízellátását biztosító vízvisszatartási létesítmények építése; természetes vízsűrűmezők kialakítása; meglévő öntözőberendezések vízfelhasználási hatékonyságának javítása; meliorált mezőgazdasági utak kialakítása; új öntözőberendezések beszerzése és öntözővíz-szolgáltató művek létrehozása; az öntözőberendezések energiahatékonyságának javítása. A támogatás a mezőgazdasági termelők egyéni beruházása esetén maximum egy, kollektív beruházása esetén maximum kétmilliárd forint lehet. A támogatás összes elszámolható költséghez viszonyított maximális aránya a közép-magyarországi régióban 40, más régiókban 50 százalék lehet. A fiatal mezőgazdasági termelőket 10 százalékponttal magasabb támogatási hányad illeti meg. A kollektív módon végrehajtott projektek 20 százalékponttal megemelt támogatási hányadra jogosultak. A 2020. augusztus 3-ig benyújtásra kerülő pályázatok kerülnek együttes elbírálásra.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Hogyan zajlik az ügyintézés?

- A vállalkozás a pénzügyi intézményekhez nyújtja be finanszírozási igényét, a bank intézi a kezesség igénylését is, a vállalkozás közvetlenül nincs kapcsolatban az alapítvánnyal.
- Az alapítvány szinte minden, a kkv-kat finanszírozó pénzügyi intézménnyel kapcsolatban áll, így közel az összes kereskedelmi banknál, számos faktoring és lízing cégnél kérhető az alapítvány készfizető kezességi szolgáltatása.

Milyen ügyletekhez köthető a kezesség?

- Hitel, hitelkeret, kölcsön, többcélú hitelkeret
- Bankgarancia, bankgaranciakeret
- Faktoring
- Lízing

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Kezességvállalás kondíciói

- A finanszírozás futamideje: minimum 91 nap, maximum 25 év
- Az agrár-vállalkozások számára rendkívül kedvező díjakat kínál az alapítvány. A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza.
- Kezességvállalás mértéke: akár maximum 90 százalék

A vállalkozás kedvezőbb hitelfeltételek elérése érdekében jelezheti a pénzügyi intézményeknél, hogy igénybe kívánja venni a hitelhez az alapítvány készfizető kezességét.

- A kezességre való jogosultságról előzetesen is lehet tájékozódni az alapítványnál, és Kezesség Igérvény is igényelhető.
- Ehhez Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltése szükséges, amely elérhető a www.avhga.hu weboldalon.
- Az aláírt és beszkennelt igénylő lapot elektronikus formában az info@avhga.hu e-mail címre szükséges megküldeni.
- Az alapítvány által kiállított, e-mailben visszaküldött Kezességi Igérvényt a vállalkozás lehetséges fedezeti elemként be tudja mutatni a pénzügyi intézményeknél a hitel felvételét megelőzően.

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

7

Folytatódik a Vidékfejlesztési Program megvalósítása

A koronavírus-járvány ugyan nehézségeket okoz a Vidékfejlesztési Program (VP) nyertes pályázatainak megvalósításában, a program végrehajtása és a támogatások kifizetése folyamatosan zajlik. A Magyar Államkincstár (MÁK) 2020. március végéig a VP-ben összesen mintegy 630 milliárd forint támogatást utalt át a nyerteseknek. A halászati ágazat fejlesztését szolgáló Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) forrásaiból pedig több mint 6 milliárd forint jutott el a kedvezményezettekhez. A VP-s folyósítások legnagyobb részét, közel 164 milliárd forintot az Agrár-környezetgazdálkodási program kifizetési teszik ki. Az állattenyésztési felhívások közül a legtöbb támogatási összeg a szarvasmarhatarthoz jutott el, az elszámolások alapján több mint 14 milliárd forintot kaptak kézhez a beruházásaikat megvalósítók. A kertészeti gépek beszerzésre eddig közel húszmilliárdot fizetett ki a kincstár, hasonló összeg jutott el a fiatal mezőgazdasági termelőkhez is. A feldolgozóipar korszerűsítését célzó keretből a MÁK valamivel több, mint harmincmilliárd forintot utalt át a nyertes vállalkozásoknak. A kifizetések összege a következő hónapokban tovább nő majd, hiszen a beruházások megvalósítása most is folyamatban van. Az elmúlt időszakban, több esetben is azt lehetett tapasztalni, hogy a vidékfejlesztési projektek végrehajtása problémákba ütközik, részben a gyorsan emelkedő kivitelezési árak, részben az alpanyag- és a munkaerőhiány miatt. (Ez év tavaszától a koronavírus-járvány magyarországi megjelenése is növelte a vidékfejlesztési pályázatokban érdekelt gazdálkodókra nehezedő nyomást.) Az Agrárminisztérium számos kedvezménnyel ösztönözte a nyerteseket arra, hogy a megváltozott körülmények ellenére se álljanak el a tervezett beruházás megvalósításától. Az érdemben előrehaladt beruházásoknál a nyerteseknek lehetőségük nyílt a 24 hónapos megvalósítási határidő meghosszabbítására, a költségek növekedése miatt pedig a műszaki tartalom módosítását is kezdeményezhetik a pályázók. A tapasztalatok szerint a legtöbben éltek is ezzel a lehetőséggel, 2020 első negyedének végéig, a nyertes pályázók az összes támogatott beruházási projekt néhány százalékának megvalósításáról mondtak csak le. Ugyanakkor közel kétezer esetben kezdeményezték a megvalósítási idő meghosszabbítását. Így számos mezőgazdasági és élelmiszeripari, valamint a vidéki térségek fejlesztését célzó beruházás befejezését sikerült biztosítani. A beruházási projektek finanszírozásában az elnyert támogatások és a gazdálkodók saját forrása mellett nélkülözhetetlen szerepet tölt be a hitelezés. A banki hitelhez jutást, de a pályázati fejlesztések finanszírozásának egészét is segíti az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes kezességvállalása, amely nemcsak a beruházások megvalósításához, hanem azok fenntartásához igénybe vett hitelekhez is kapcsolódhat. Az alapítványi szerepvállalás kiemelt feladatot lát el a bankok által

igényeltnél gyakran kisebb fedezettel bíró kkv-k hitelezésének lehetővé tételében. Az alapítványnak 2020 első negyedév végén több mint 21 ezer ügylete volt, a garantált hitelállomány pedig 327 milliárd forintot tett ki. Ennek több mint negyede kapcsolódott beruházásokhoz. A VP megvalósítása keretében közel 3000 ügyfél jutott alapítványi kezességhez. Tekintettel a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásaira, az alapítványi kezességvállalásnak 2020-ban tovább erősödő stabilizáló szerepe lesz a VP-s fejlesztési projektek finanszírozásában és megvalósításában.

A VP folyamatban levő pályázati kiírásai

- Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése
- Borszőlőültetvény telepítés támogatása
- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdősítés támogatása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Egyedi szennyvízkezelés
- Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása
- Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- A Rövid Ellátási Lánchoz kapcsolódó beruházások támogatása az élelmiszeripar és a borászat területén
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt

A vidékfejlesztési beruházásokat segítő átmeneti szabályok

A koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzet sok esetben megnehezíti a Vidékfejlesztési Program (VP) beruházási projektjeinek megvalósítását és gyakran a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségek sem teljesíthetők. A hátrányos következmények enyhítésére az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap felhasználására vonatkozó speciális előírásokra figyelemmel az Agrárminisztérium, mint a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága, és a Magyar Államkincstár, mint Kifizető Ügynökség a VP-s támogatott beruházások végrehajtását segítő átmeneti könnyítő szabályokat vezetett be 2020. április 3-ától. A főbb átmeneti szabályok az alábbiak (részletesen lásd: www.kormany.hu/agrarminisztrium).

A támogatott projektek megvalósításának határideje, illetve a záró elszámolás benyújtásának határideje három hónappal automatikusan meghosszabbításra kerül. A projektek mérőföldköveinek határidejét is három hónappal meghosszabbítják. A hiánypótlás teljesítésére, a tisztázó kérdések megválaszolására a jogszabály által lehetséges leghosszabb határidő kerül megállapításra. A kedvezményezett közreműködését igénylő helyszíni vizsgálatok most nem lesznek, digitális, vagy online ellenőrzés kerül alkalmazásra. Az elmaradt helyszíni vizsgálatokat a veszélyhelyzet megszűnését követő egy éven belül pótolják.

A megvalósításhoz kapcsolódó engedélykérő (például építési engedély, használatbavételi engedély stb.), illetve az üzemelést és üzemeltethetőséget igazoló dokumentumok (például hálózathasználati szerződés, szálláshely minősítést igazoló dokumentum stb.) esetében most elegendő az eljárás megindításának igazolása.

A veszélyhelyzet időtartama alatt a kedvezményezetteknek a fenntartási időszak során a foglalkoztatotti bázislétszámot, vagy továbbfoglalkoztatást nem kell fenntartaniuk, kivéve ahol a támogatás kifejezetten a munkahelyek megtartására irányult. Az elszámolások benyújtásához elegendő a számla, a számlarészletező, a kifizetést igazoló bankkivonat és a vállalkozói szerződés (vagy jogalap igazolás), de az alátámasztó dokumentumoknak a helyszínen rendelkezésre kell állniuk.

A Kifizető Ügynökség a veszélyhelyzet ideje alatt új követelések végrehajtását nem indítja el, adók módjára történő behajtását nem kezdeményezi, a folyamatban lévő követelések végrehajtását felfüggeszti. A projekt megvalósítója maga dönti el, hogy él-e az átmeneti határidő hosszabbítási vagy könnyítési lehetőségekkel. Amennyiben az eredeti feltételek mellett is teljesíteni tudja kötelezettségeit, akkor a szerint járhat el.

A sertés- és a baromfitartók járványvédelmének támogatása

A Vidékfejlesztési Programban 2020. április 27-étől nyújthatók be támogatási kérelmek a „Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése” című pályázati felhívásra. A kiírás célja - különböző technológiai alkalmazások beszerzésének és kiépítésének támogatásával - a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenési kockázatának csökkentése. Ennek keretében támogathatók a járványvédelemhez kapcsolódó építéssel járó beruházások, valamint építéssel nem járó, a járványvédelemhez kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

A kétmilliárd forintos keretösszegű uniós pályázati felhívás kedvezményezettjei mezőgazdasági termelők, valamint kollektív beruházás esetén termelői csoportok, termelői szervezetek, a mezőgazdasági termelők

tagságával működő szövetkezetek, valamint szociális szövetkezetek lehetnek. Az egyéni és kollektív beruházások is legfeljebb 30 millió forintos vissza nem térítendő támogatáshoz juthatnak hozzá. A támogatás maximális mértéke a Közép-Magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40, a többi régióban 50 százaléka. A kollektív és a fiatal mezőgazdasági termelő által végrehajtott projektek 10 százalékponttal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak

A támogatási kérelmek benyújtásának végső határideje 2022. április 26. Az egyes értékelési határnapokig beadott projektek elbírálása együttesen történik meg. A 2020. évben meghatározott beadási határidők: május 11., május 25., június 8., június 22., július 22. és október 22.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Babka Henriett | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Fax: (1) 373 8455

Stúdió: Armadillo Design Kft. 1039 Budapest, Óratornyó u. 13. | Nyomja: Ipress Center Central Europe Zrt. 2600, Vác Nádás utca 8., felelős vezető: Borbás Gábor